

Ενότητα 12, Αθήνα και Ατλαντίδα

Αρχαία Α΄ Γυμνασίου

Λύσεις ασκήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 92-97)

Ενότητα 12: Αθήνα και Ατλαντίδα

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου (σ.σ. 92-97)

Μετάφραση

Ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ μεγάλη συνέστη καὶ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων,	Στο νησί λοιπον της Ατλαντίδας συγκροτήθηκε μεγάλη και αξιοθαύμαστη δύναμη των βασιλιάδων,
κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου,	που εξουσίαζε ολόκληρο το νησί,
πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων καὶ μερῶν τῆς ἠπείρου.	και πολλά άλλα νησιά και μέρη της ηπείρου.
Αὕτη δὴ πᾶσα ἡ δύναμις συναθροισθεῖσα εἰς ἓν	ὅλη αυτή η δύναμη αφού συνενώθηκε σε μία
ἐπεχείρησεν ποτὲ δουλοῦσθαι μιᾷ ὀρμῇ	επιχείρησε κάποτε να υποδουλώσει με μία και μόνη επίθεση
τόν τε παρ' ὑμῖν καὶ τόν παρ' ἡμῖν καὶ τὸν ἐντὸς τοῦ στόματος πάντα τόπον	τον δικό σας και το δικό μας τόπο που βρίσκεται μέσα στο στόμιο.
Τότε οὖν, ὦ Σόλων,	Τότε λοιπόν Σόλωνα,
ἡ δύναμις τῆς πόλεως ὑμῶν διαφανῆς ἀρετῆς τε καὶ ῥώμης ἐγένετο εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους·	η δύναμις της πόλης σας έγινε ξακουστή για τη γενναιότητα και το σθένος της σε όλους τους ανθρώπους·
προέστη γὰρ πάντων εὐψυχία καὶ τέχναις ὄσαι κατὰ πόλεμον	γιατί ξεχώρισε από όλες στη γενναιότητα και στις πολεμικές τέχνες
ἀφικομένη ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους,	αφού διέτρεξε τους ἐσχάτους κινδύνους,
καὶ κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων τρόπαιον ἔστησε,	και αφού νίκησε τους επιδρομείς ἔστησε μνημεῖο νίκης,
διεκώλυσε δὲ δουλωθῆναι τοὺς μήπω δεδουλωμένους,	και παρεμπόδισε την υποδούλωση ὅσων δεν είχαν ἀκόμη υποδουλωθεῖ,
ἅπαντας δε τοὺς ἄλλους ἠλευθέρωσεν ἀφθόνως.	και όλους τους ἄλλους τους ελευθέρωσε χωρίς καμία υστεροβουλία.
Ἵστέρω δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἑξαισιῶν καὶ κατακλυσμῶν γενομένων,	Και ἀργότερα αφού έγιναν πολύ δυνατοὶ σεισμοὶ και κατακλυσμοὶ
ἡ Ἀτλαντὶς νῆσος κατὰ τῆς θαλάττης δῦσα ἠφανίσθη·	το νησί της Ατλαντίδας αφού βυθίστηκε στη θάλασσα εξαφανίστηκε·
διὸ καὶ νῦν ἄπορον καὶ ἀδιερεύνητογένονεν τοῦκεῖ πέλαγος.	γι'αυτό και τώρα είναι ἀδιάβατο και ἀνεξερεύνητο ἐκεῖ το πέλαγος.

Πλάτων, Τίμαιος 25a-d (διασκευή)

Ερωτήσεις Κατανόησης

- 1. Ποιες πληροφορίες αντλούμε από το κείμενο για τη δύναμη της Ατλαντίδας;**

Στο νησί της Ατλαντίδας είχαν αναπτύξει μεγάλη δύναμη οι βασιλιάδες. Αυτή η δύναμη επεκτάθηκε στα νησιά αλλά και σε κάποια μέρη της Ηπείρου. Ήταν τόσο καλά οργανωμένη η στρατιωτική της δύναμη, ώστε με μία μόνο επίθεση κατάφερε να υποδουλώσει πολλές περιοχές στη Μεσόγειο.

- 2. Ποια ήταν, σύμφωνα με τη διήγηση, η συμβολή της Αθήνας στην αντιμετώπιση του συνασπισμού των βασιλέων της Ατλαντίδας, που υπήρξε μεγάλη απειλή για τους άλλους λαούς του ευρύτερου χώρου της Μεσογείου;**

Η βοήθεια της Αθήνας ήταν ιδιαίτερης σημασίας για τις περιοχές που είχαν καταληφθεί από τη δύναμη της Ατλαντίδας. Υπέδειξε ιδιαίτερο σθένος και ικανότητα στις πολεμικές τέχνες. Απελεύθερωσε πολλούς λαούς της Μεσογείου που είχαν υποδουλωθεί και εμπόδισε την υποδούλωση όσων δεν είχαν υποδουλωθεί.

- 3. Πώς καταστράφηκε η Ατλαντίδα σύμφωνα με το κείμενο;**

Σύμφωνα με το κείμενο η καταστροφή της Ατλαντίδας οφείλεται σε πολύ μεγάλους σεισμούς και καταποντισμούς που συνέβαλαν στην εξαφάνιση του νησιού στα βάθη της θάλασσας. Στο σημείο της βύθισης του νησιού λέγεται ότι το μέρος παρουσιάζει δυσκολία στην προσέγγιση και στην εξερεύνηση.

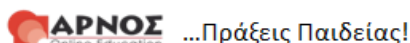
- 4. Η Ατλαντίδα και ο μύθος της εξακολουθούν ακόμα και σήμερα να εξάπτουν το ενδιαφέρον και τη φαντασία. Σε τι οφείλεται, κατά τη γνώμη σας, η διαχρονική απήχηση μύθων και αφηγήσεων για άγνωστους ή χαμένους πολιτισμούς;**

Η αφήγηση μύθων για χαμένους πολιτισμούς έχει ιδιαίτερη απήχηση στον άνθρωπο. Εξάπτει τη φαντασία του και του δίνει κίνητρα να δραπετεύσει από την πεζή πραγματικότητα και να περιπλανηθεί σε άλλους τόπους και άλλες εποχές. Η πεποίθηση ότι αυτές οι ιστορίες

μπορεί να είναι αληθινές γοητεύουν περισσότερο τον ανθρώπινο νου. Παιδιά και μεγάλοι ακούνε τις διηγήσεις αυτές και επισκέπτονται αυτές τις περιοχές, που αποτελούν διαχρονικό μυστήριο. Κατέχονται από την διάθεση να μάθουν, να μελετήσουν, να εξερευνήσουν αυτά τα μέρη, που βρίσκονται στο μεταίχμιο μύθου και πραγματικότητας.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Λεξιλογικά – Ετυμολογικά

Β1.Λεξιλογικός Πίνακας

1. Να αναζητήσετε στο Λεξιλογικό Πίνακα τρία ουσιαστικά της α.ε. που προέρχονται από επίθετα.

έπικράτεια < έπικρατής

άκράτεια < άκρατής

έγκράτεια < έγκρατής

2. Να συνδυάσετε το επίθετο « κρατικός» με τα παρακάτω ουσιαστικά και να χρησιμοποιήσετε τις φράσεις σε προτάσεις: υπάλληλος, υπηρεσία, φορέας, μηχανή.

Οι αστυνομικοί είναι **κρατικοί υπάλληλοι** γι' αυτό έχουν χρέος να προστατεύουν και να σέβονται τους πολίτες.

Έτρεξα σε πολλές **κρατικές υπηρεσίες** για να θεωρήσω τα απαιτούμενα δικαιολογητικά της αίτησης.

Το υπουργείο παιδείας είναι **κρατικός φορέας** που είναι υπεύθυνος για την ποιότητα της διδασκαλίας στα σχολεία.

Η κρατική μηχανή ενεργοποιήθηκε άμεσα για τους πληγέντες του σεισμού.

3. Να γράψετε από τον Λεξιλογικό Πίνακα τις συνώνυμες ή αντώνυμες λέξεις της ν.ε. που ζητούνται:

Συνώνυμα	Αντώνυμα
Δημόσιος: κρατικός	Ιδιωτικοποίηση: κρατικοποίηση
Φυλακή: κρατητήριο	Ανίσχυρος :κραταιός
Κυριαρχώ: έπικρατώ	

4. Να αποδώσετε τη σημασία των παρακάτω φράσεων που περιέχουν το ρήμα «κρατώ».

- A. Τον κρατούσα σε απόσταση, γιατί ήταν φορτικός.
B. Κράτησε χαρακτήρα και δεν απάντησε στην προσβολή που του έγινε.
Γ. Δεν κρατώ ποτέ κακία σε κανέναν.
Δ. Ο χορός στο πανηγύρι καλά κρατεί.
E. Κράτησε τον λόγο του και ξαναγύρισε.

- A. κρατούσα σε απόσταση: απέφευγα.
B. Κράτησε χαρακτήρα : αυτοσυγκρατήθηκε, φέρθηκε με ανωτερότητα
Γ. Δεν κρατώ κακία : συγχωρώ εύκολα την αδικία που έχουν διαπράξει εις βάρος μου.
Δ. καλά κρατεί: συνεχίζει
E. Κράτησε το λόγο του: τήρησε την υπόσχεσή του.

B2 Ετυμολογικά

παράθεμα

Παραγωγή επιθέτων από ουσιαστικά

A) αυτόν που ανήκει σε εκείνο που δηλώνει

η πρωτότυπη λέξη ή έχει σχέση με αυτό

-ιος, (-αιος-ειος, -οιος, -ώιος >ῶος

-κός (-ακός, ικός, υκός, εικός)

B) ύλη ή (σπάνια) χρώμα

-οῦς < (-εος)

-ινος

Γ)τον κατάλληλο για εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη

-(ι)μος

1. Ποιες από τις παραπάνω καταλήξεις έχετε συναντήσει και στην παραγωγή επιθέτων της ν.ε.;

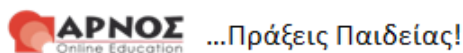
- ιος ουράνιος
- ειος τέλειος
- ινος ξύλινος
- ακός ηλιακός
- αιος δίκαιος
- ιμος μάχιμος
- εικος κεραμεικός
- ειος γυναικείος

2. Να κατατάξετε τα παρακάτω επίθετα της α.ε. στην κατάλληλη στήλη ανάλογα με τη σημασία τους: οίκεϊος, πολιτικός, μητρῶος, τίμιος, πένθιμος, χρυσοῦς, σπουδαῖος, κόσμιος, σπονδεῖος, χρόνιος, τιμητικός, σιδηροῦς, ἄλλοῖος.

Α) αυτόν που ανήκει σε εκείνο που δηλώνει πρωτότυπη λέξη ή έχει σχέση με αυτό	Β) ύλη ή (σπάνια) χρώμα	Γ) τον κατάλληλο για εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη
οίκεϊος	χρυσοῦς	πένθιμος
πολιτικός	σιδηροῦς	
μητρῶος		
τίμιος		
σπουδαῖος		
κόσμιος		
σπονδεῖος		
χρόνιος		
τιμητικός		
ἄλλοῖος		

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ – ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

Παράθεμα καταλήξεις Γ' κλίση

Αρσενικά και θηλυκά		Ουδέτερο	
Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
-ς	-ες	-	-α
-ος ή -ως	-ων	-ος ή ως	-ων
-ι	-σι(ν)	-ι	-σι(ν)
-α ή -ν	-ας ή -ς	-	-α
-ς ή _	-ες	-	-α

ΕΙΔΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΑΠΛΗ	ΣΥΝΘΕΤΗ	ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ
Έχει μόνο τους βασικούς όρους: Υ + Ρ Υ + Ρ + Α Υ + Ρ + Κ	Έχει <u>περισσότερα</u> από <u>ένα</u> Υποκείμενα, Αντικείμενα, Κατηγορούμενα. Υ+Υ+.. Ρ+Ρ+... Α+Α... Κ+Κ...	Εκτός από τους βασικούς όρους έχει και προσδιορισμούς που συμπληρώνουν τους κύριους όρους: επίθετα, επιρρήματα κ.α

- 1.** Να εντάξετε τα παρακάτω ουσιαστικά σε κατηγορίες ουσιαστικών της γ' κλίσης και στη συνέχεια να τα κλίνετε: τὸ σῶμα, ἡ φράσις, ὁ βασιλεύς, ἡ ἀκρόπολις

σῶμα: ουδέτερο, συμφωνόληκτο – αφωνόληκτο, οδοντικόληκτο, μονόθεμο, ακατάληκτο: σῶμ-α/-ατος

φράσις: θηλυκό, φωνηεντόληκτο, διπλόθεμο, καταληκτικό φράσις-ις

βασιλεύς: αρσενικό, φωνηεντόληκτο, μονόθεμο, καταληκτικό Βασιλεύς-ος

ἀκρόπολις: θηλυκό, φωνηεντόληκτο, διπλόθεμο, καταληκτικό, ἀκρόπολις-ις

	Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
Ονομ.	τό σῶμα	τά σώματα
Γεν.	τοῦ σώματος	τῶν σωμάτων
Δοτ.	τῷ σώματι	τοῖς σώμασι
Αιτ.	τό σῶμα	τά σώματα
Κλητ	ῶ σῶμα	ῶ σώματα

	Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
Ονομ.	ή φράσις	αἱ φράσεις
Γεν.	τῆς φράσεως	τῶν φράσεων
Δοτ.	τῇ φράσει	ταῖς φράσεσι
Αιτ.	τήν φράσιν	τάς φράσεις
Κλητ	ῶ φράσι	ῶ φράσεις

	Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
Ονομ.	ὁ βασιλεύς	οἱ βασιλεῖς
Γεν.	τοῦ βασιλέως	τῶν βασιλέων
Δοτ.	τῷ βασιλεῖ	τοῖς βασιλεῦσι
Αιτ.	τόν βασιλέα	τούς βασιλέας
Κλητ	ῶ βασιλεῦ	ῶ βασιλεῖς

	Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
Ονομ.	ή ἀκρόπολις	αἱ ἀκρόπολεις
Γεν.	τῆς ἀκροπόλεως	τῶν ἀκροπόλεων
Δοτ.	τῇ ἀκρόπολει	ταῖς ἀκροπόλεσι
Αιτ.	τήν ἀκρόπολιν	τάς ἀκρόπολεις
Κλητ	ῶ ἀκρόπολι	ῶ ἀκρόπολεις

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται στην παρένθεση:

- ή θλίψις : τῆς θλίψεως (γεν. εν.),
- τό καῦμα : τῷ καύματι (δοτ. εν.),
- ή σύνεσις : τῇ συνέσει (δοτ. εν.),
- ὁ πορθμεύς: τούς πορθμέας (αιτ. πληθ.),
- ή κτήσις: τάς κτήσεις (αιτ. πληθ.),
- ή πράξις: ταῖς πράξεσι (δοτ. πληθ.),
- ή φρόνησις: ῶ φρόνησι (κλητ. εν.),

ὁ χαλκεύς: τοῦ χαλκέως (γεν. εν.),
 ἡ πόλις: τήν πόλιν (αιτ. εν.),
 ὁ γονεύς: τοῦ γονέως (γεν. εν.),
 ἡ τύψις: ταῖς τύψεσι (δοτ. πληθ.),
 τὸ χάσμα: τοῖς χάσμασι(δοτ. πληθ.).

3. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

τοῦ δώματος: τῶν δωμαίων	τὸν ἱερέα: τοὺς ἱερέας
(ῶ) γραφεῖς: (ῶ) γραφεῦ	τῶν πραγμάτων: τοῦ πράγματος
τάς δύσεις: τήν δύσιν	(ῶ) ῥήσεις: (ῶ) ῥῆσι
ταῖς ἀκροπόλεσι: τῆ ἀκροπόλει	τήν ὄπλισιν: τάς ὀπλίσεις
τῆ φύσει: ταῖς φύσεσι	τῷ ἰδρύματι: τοῖς ἰδρύμασι
τοῦ φάσματος: τῶν φασμάτων	τῶν φραγμάτων: τοῦ φράγματος
τάς τάξεις: τήν τάξιν	(ῶ) φύσι: (ῶ) φύσεις
ταῖς λύσεσι: τῆ λύσει	τῷ βαφεῖ: τοῖς βαφέσι
τοῖς ἱερεῦσι: τῷ ἱερεῖ	τῷ κλάσματι: τοῖς κλάσμασι

4. α. Να μεταγράψετε τις παρακάτω λόγιες φράσεις της ν.ε. σύμφωνα με την ορθογραφία της α.ε. β. Να εντοπίσετε τα τριτόκλιτα ουσιαστικά και να τα μεταφέρετε στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού. γ. Στη συνέχεια να σχηματίσετε με αυτές τις φράσεις προτάσεις της ν.ε.:

έχω υπ' ὄψιν, εν εξελίξει, κοινή συναινέσει.

A.

έχω υπ' ὄψιν: ἔχω ὑπ' ὄψιν

εν εξελίξει: ἐν ἐξελίξει

κοινή συναινέσει: κοινή συναινέσει

B.

ὄψιν : ὄψεις

ἐξελίξει: ἐξελίξει

συναινέσει: συναινέσει

Γ.

Να ἔχεις υπ' ὄψιν σου πως μέσα στη βδομάδα θα ανακοινωθούν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού.

Αυτή τη στιγμή προβάλλεται ο αγώνας εν εξελίξει και ὅλοι κάθονται μπροστά στις οθόνες τους.

Οι γονεῖς του χώρισαν κοινή συναινέση.

5. Να μεταφέρετε τις παρακάτω προτάσεις στον άλλο αριθμό:

*A. Ἐν ταῖς νήσοις ταύταις θαυμασταὶ δυνάμεις πόλεων βαρβάρων ἦσαν.
Ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ θαυμαστὴ δύναμις πόλεως βαρβάρου ἦν.*

*B. Μεγίστων ἐπαίνων ἀξίαν νομίζω εἶναι τὴν πόλιν.
Μεγίστου ἐπαίνου ἀξίας νομιζομέναι εἶναι τὰς πόλεις.*

6. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως προς τους όρους τους:

A. Ἡμεῖς φυλάττομεν τοὺς τῶν θεῶν ὄρκους.

B. Οἱ ἀγαθοὶ σφύζονται.

Γ. Μηδὲν ἄγαν.

Δ. Σοφὸν τὸ σαφές.

Ε. Λακεδαιμόνιοι ἔποιον ὕντο εἰρήνην.

Στ. Λύσανδρος τὰς τε ναῦς (=τα πλοῖα) καὶ τοὺς ἀχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν (=απήγαγε, μετέφερε).

Απαντήσεις:

A: Επαυξημένη

B: Απλη

Γ: Ελλειπτική

Δ: Ελλειπτική

Ε: Απλη

Στ: Σύνθετη γιατί έχει περισσότερα από ένα αντικείμενα και Επαυξημένη γιατί περιέχει τον προσδιορισμό εἰς Λάμψακον.

7. Να εξετάσετε αν ο χαρακτηρισμός των προτάσεων είναι σωστός (Σ) ή λανθασμένος (Λ) και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας:

A. Οὔποτε ὁ ἐχθρὸς φίλος ἐστίν: σύνθετη πρόταση: **Λάθος**

B. Ὁ Ἀλκιβιάδης ὤχετο (= αναχώρησε, ἔφυγε): επαυξημένη πρόταση **Λάθος**

Γ. Πολιτεία τροφή ἀνθρώπων ἐστίν: σύνθετη πρόταση **Λάθος**

Δ. Θηραμένης ἠρέθη (= εκλέχθηκε) πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα: ελλειπτική πρόταση: **Λάθος**

Ε. Αἱ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαί: επαυξημένη πρόταση **Λάθος**

Στ. Ἀθηναῖοι ἐπέιθοντο τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς νόμοις: απλή πρόταση **Λάθος**

A: Είναι επαυξημένη γιατί έχει το επίρρημα Οὔποτε.

B: Είναι απλή γιατί έχει τους βασικούς όρους υποκείμενο+ρήμα.

Γ: Είναι επαυξημένη γιατί έχει τον προσδιορισμό ανθρώπων.

Δ: Είναι επαυξημένη γιατί έχει τον προσδιορισμό εις Λακεδαίμονα.

Ε: Είναι απλή γιατί έχει τους βασικούς όρους: υποκείμενο + ρήμα + κατηγορούμενο.

Στ: Είναι σύνθετη γιατί έχει δύο αντικείμενα τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς νόμοις

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

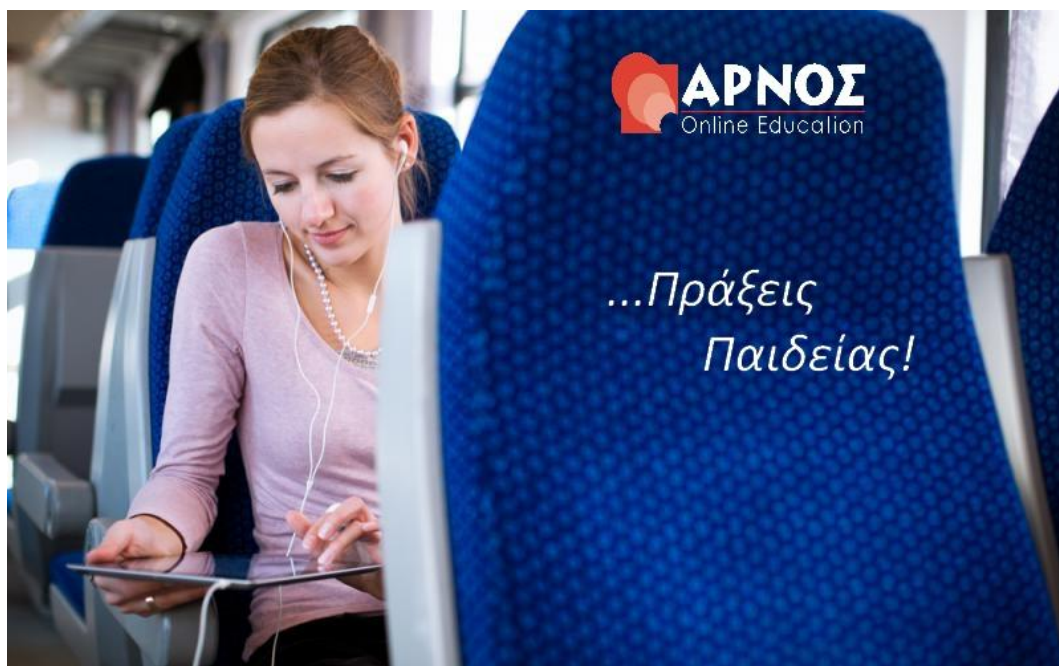

...Πράξεις Παιδείας!

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία για όλο το σχολικό έτος **μόνο με 150 ευρώ!**

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

...Πράξεις Παιδείας!